

τους περιφημότερους δασκάλους τῆς ἐποχῆς καί, ὅπως λέει ὁ ἱστορικός «ἀνεδείχθη τὸ σέμουλα τοῦ Ἀγαπίου».

Στὸ μεταξύ, ἡ Λωζάνδρα, γῆρα παῖα, καταγίνετο μὲ τὰ γράμματα, ἔγινε τόσο σοφὴ καὶ περιφημὴ, ὥστε ὅπως γράφει ὁ λόγιος τοῦ 18ου αἰῶνος Κασσιός Δαπόντες «ἤρχοντο περιηγητὰ ἀπὸ τῆν Εὐρώπην καὶ ἐσονομιλοῦσαν μαζὺ τῆς κ' ἐδαύμαζαν τὴν σοφίαν τῆς».

Ὁ γιὸς τῆς Ἀλεξάνδρας πῆγε στὴν Εὐρώπῃ, ἐπορεύσασε στὰ Πανεπιστήμια τῆς Ρώμης, τῆς Βενονίας καὶ τῆς Πάδοβης ἐπὶ 14 ἔτη φιλολογία καὶ Ἱατρικῇ, ἔγραψε Λατινιστὶ ἓνα σπουδαῖο σύγγραμμα περὶ κυκλοφορίας τοῦ αἵματος τὸ ὁποῖον καὶ ἀπέρρωσε εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἑτροῦρίας γιὰ νὰ τοῦ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του, ἀπὸ τῆν ἀκόλουθῃ περὶερῃ αἰτία. Ἄς ἀφήσουμε νὰ τὴ διηγηθῇ ὁ σύγχρονός του ἱστορικός Μελέτιος :

«... Διενθυνομένως ποτε ὁ Μαυροκορδάτος μετὰ πινος συμμάθητόν του ἐξ Ἑνετίας εἰς Πααίτιον, εἶχε συμπληθῆρα δυτικὸν τινα ἱερέα, ὅστις μεθισθεὶς ἐκοιμάτο βαθέως. Ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου λοιπὸν συμμάθητῆς, ἀνάγκης λαμπαδα στεατίνην, ἐνέπηξεν αὐτήν, διὴν κηροπληγίον εἰς τὰ ὀπίσθια τοῦ οἰνοβαροῦς ἱερέως, ἐκδέεται οὕτως αὐτὸν ἐξ τὸν γέλωτα τῶν ἐν τῇ πλοῖῳ. Τοῦτο πληροφρηθεὶς ὁ εἰς ἀσπόνδου μίσους πρὸς τὴν Ὀρθοδοξίαν ἐμπνεομένη Ἑνετικὴ Δημοκρατία, ἐθεώρησεν ὡς ἔβριον προηγενομένην τῇ δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἠθέλησε νὰ συλλῶβῃ τῆς ὑβριστάς· ἀλλ' οὗτοι κατεφύγον ἐγκλιῶσι εἰς Φλωρεντίαν, τῆς ὁποίας τὸν ἡγεμόνα διὰ νὰ σαγή-

«Ὅταν ὁ Ἀλεξάνδρος Μαυροκορδάτος ἦρθε στὴν Κωνσταντινούπολιν ἔγινε γρήγορα διαπρηχὴς τοῦς ἱατρικοῦς καὶ πολιτικοῦς κύκλους ὅπου ἔλαμπε μὲ τὸ πνεῦμα του, τὴν ἐπιστήμην του καὶ τὴ γλωσσομάθειάν του. Μιλοῦσε 9 γλώσσας. Ἡ Τουρκία τὸν ἠγάπησε «Μεγάλου διεγερθέντα τῆς Ὀθωμανικῆς Αυτοκρατορίας», καὶ ὁ Πατριάρχης «Μέγαν Λογοθέτην τῆς Ἐκκλησίας».

Ἀλλὰ μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Βιέννης, ὁ Μαυροκορδάτος ποὺ εἶχε ἀνακατεθῆ στὰ γεγονότα ἐκεῖνα, ἔπεσε στὴ δυσμένεια τοῦ Σουλτάνου, ἀνεληφθῆ καὶ ἐκρλακίσθη στὴν Ἀδριανούπολιν, μαζὺ μὲ τὴ μητέρα του Λωζάνδρα.

Ἐστὶ ἐπειτα ἀπὸ τὸς δόξες καὶ εὐτυχίας, ἡ Λωζάνδρα βροθῆκε μέσα σ' ὄνα ὑγρὸ πτόγειο σκοτεινὸ, ὅπου καὶ πέθανε μετὰ 11 μηνὸν βιόανα στὰ 1678, σὲ ἡλικία 63 ἐτῶν.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΠΑΗΡΩΜΕΝΗ

«Ὅτιν ὁ Ἀμερικανὸς στρατηγὸς Τζάκσον, ὁ νικητῆς τὸσον μαζῶν, ἐταξίδευε στὴν Ἱταλίαν καὶ ἐπισκέφθη τὴν Νεάπολιν, πῆγε κατὰ σύστασιν ἐνὸς φίλου του σ' ἓναν γινωστὸν Ἱταλὸ, ὁ ὁποῖος προθυμοποιήθηκε νὰ τοῦ δεῖξῃ ὅλα τὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς πόλεως. Βεβαίως τὸ σπουδαιότερο ἀπ' αὐτὰ, ἦταν ὁ Βεζουόβιος ὁ ὁποῖος ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἀκριβῶς βροσκίζεταν στοῦς θερούς του.

— Τὴ μεγαλοπρεπές ! Τὴ μοναδικὸ θέαμα ! φώναζε μὲ ἐνθουσιασμὸ ὁ Ἱταλός. Αὐτὲς ἡ φλόγες !... Αὐτὴ ἡ λάμψις !... Δὲν πιστεύω νὰ ἔχετε δεῖ ἐσὺς στὴν πατρίδα σας ἓνα θέαμα τόσο μεγαλοπρεπές ὡς τὸν Βεζουόβιο !

— Ὁχι, βέβαια, ἀπάντησε ἡγεῖμα ὁ Ἀμερικανός. Ἐγὼ ὁμως δεῖ τὸν Νιαγάρα ποὺ σὲ δύο λεπτά μέσα μπορεῖ νὰ σβῆσῃ τὸν Βεζουόβιο σας !..

ΣΤΙΧΟΙ
ΤΡΕΙΣ ΑΔΕΡΦΕΣ

Τρεῖς ἀδερφές, τριπλὴ χαρὰ,
τρεῖς ἀδερφές, τριπλὸ καμάρι,
κάποια καρδιά, ποὺ λαχταρᾷ,
σὰς βάφτισε : ροδιὰς κλωνάρη.

Κ' ἔπλα τὴν πρώτη ἀνοιχτὸ
τριαντάφυλλο μ' ἑκατὸ φύλλα.
γιὰ κάθε φύλλο ξενυτῶ
μ' ἀπόκρυφην ἀνατριχίλα.

Στὸ ἴδιο ἡ δεύτερη κλωνί
εἶνε πμουμπούκα διπλωμένο,
κάθε καρδιά γι' αὐτὸ ποιεῖ
κ' ἐγώ... ν' ἀνοιξῇ περσιμένο.

Κ' ἡ πιὸ μικρὴ—τὴ νὰ γενῶ
μ' ὅσα ἡ καρδιά μου ἔχει πάθῃ;
ἡ πιὸ μικρὴ—πονώ, πονώ,
ἡ πιὸ μικρὴ ἦταν τ' ἀγκάδι !

Γιάννης Γρυπάρης

ΠΛΑΗΝ, ΣΠΑΝΙΑ ΚΑΙ ΔΥΣΕΥΡΕΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ "ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΝ, ΤΟΥ ΑΓΑΠΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ

Τὸ «Γεωπονικὸ» τοῦ Κρητὸς μοναχοῦ Ἀγαπίου, τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη περὶ τριῶν περιόδων αἰῶνων, εἶνε ἀπὸ τὰ περιεργότερα ἑλληνικὰ βιβλία ποὺ τυπώθηκαν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Ἀγαπίος γράφει σ' αὐτὸ συνταγές γιὰ τὴ γεωργίαν, τὴ δεινδροκομίαν, τὴν ὑγίαν κτλ. κτλ. Ἡ συνταγὴν αὐτὴς εἶνε περιεργότερες. Δημοσιεύουμε ἐδῶ μερικὲς ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἑνετίας τοῦ 1759.

Πῶς νὰ βγάλῃς ὄφιν ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἄλλους σκώληκας

Ἐάν ἔτυγες καὶ εἰσιλθῆεν ὄφις ἀπὸ τὸ στόμα τινὸς εἰς τὰ ἐντόσθια, βράσε ὅμοιον ἦγον βασιλικὸ μὲ τὸ ξυδι καὶ ὄξος τοῦ νὰ τὴν πῆ ἡ μελάνην μαύρην ὅπου γράφουσι μὲ καλὸν κρασί. Πιόσειέ τον καὶ οὐ μόνον ὁ ὄφις ἀλλὰ καὶ ὄλοι οἱ σκώληκες εὐγένοσι.

Ἔτρερον

Καμπόσον γάλα ζέστανε καὶ κρέμασε πάνω ἀπὸ αὐτὸ ἀπὸ τοῦς πόδας τὸν ἀνθρώπον νὸ εἶνε ἡ κεφαλὴ τοῦ σμά εἰς τὸ τζουκάλι τοῦ γαλακτοῦ νὰ ἀνεβαίη ἡ εὐωδία ἐξὸς τὴν κοιλίαν του καὶ ἄς χιάσῃ καλά τὸ στόμα του καὶ ἐβγαίει ὁ ὄφις σὺρμένος ἀπὸ τὴν μυρωδιὰ τοῦ γαλακτοῦ.

Ἔτρερον

Εἶδῃ καὶ εἶναι εἰς τὸ στίτι ὀφίδια ἢ σκορπιὸς ἢ ἄλλα ζῶα βλαβερά, κάμψα τὰ φτερά τοῦ πετανοῦ ὅπου λέγουσι οὐλοῦπα, θμιάσει τὸν οἶκον καὶ ὄλα φεύγουσι...

Διὰ νὰ μὴ βουλιᾷ εἰς τὸ πέλαγος

Κάμψα ἓνα ζουπότι μὲ καναβάτσα καὶ ἄς εἶνε μακραῖς ἢ ἀλέταις μίαν πῆγην νὰ φθάνοιν ἐξὸς τὰ γόνατα, ταῖς ὁποῖας ἐνδύσε ἀπὸ μέσα μὲ τὸ φελὸν ἦγον σοφρον καὶ ὀμας τον, εἰς τὴν ἀκρὴν δὲ ἔχε δύο δεματικά ἢ κορδέλλες· καὶ ὅταν τύχῃς εἰσὲ καράβι φέριε τὸ ἄνωθεν ζουπότι καὶ δέσε κάτω ταῖς ἀλέταις εἰς τοῦς πόδας σου. Ἐ τότε ἂν πέσῃ εἰς τὴν θάλασσα ἢ ἀπὸ φουρτούνα ἢ ἄλλην περίστασιν δέν σὲ ἀφίρει ὁ σφορὸς νὰ βουλήσῃ· καὶ γλυτώνεις τὴ ζωὴ σου.

Νὰ ψήσῃς κρέας καὶ πᾶν ἄλλο

μαγειρεμα χωρὶς φωτιά

Βάλε το εἶν καὶ ἂν εἶνε εἰς τὸ τζουκάλι μὲ θεριὸν νερὸ καὶ χῶσε τὸ τζουκάλι ἡ σὲ στίτι ἡ σὲ πτυρα ἡ ἄχρα καὶ χῶσε το ἐως ἐπάνω, ἄφες το πολλὴν ὄραν καὶ μαγειρεθῆται.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ

Ὁ ἀρχαῖος φιλόσοφος Κράτης ἦταν ἐκκεντρικός· σὲ ὄλα του, σὲ τὸ ντύσιμο, στοῦς τρόπους, στίς συνήθειές του κλπ.

Τὸ καλοκαίρι φοροῦσε ἐνδύματα μάλλινα, ἐνῶ τὸν χειμῶνα περιεφέρετο σχεδὸν γυμνός... Ἡ ἀκαθαρότα ἦταν παρομοιώδης. Καθὼς δὲ συνήθιζε νὰ φορᾷ... ἀκατέργαστα δερμάτια ἀρνίων, ἔμοιαζε μᾶλλον μὲ κανένα μυθολογικὸ τέρας παρά μὲ ἀνθρώπινον ὄν !..

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἡ εὐχαρίστησις ποὺ αἰσθάνεται κανεὶς ταξιδεύοντας, ὀφείλεται μᾶλλον σὲ ὅτι ἀπομακρύνεται ἀπὸ μερικὰ πλῆκτικὰ πράγματα παρά σὲ ὅτι πρόκειται νὰ δεῖ ἄλλα εὐχάριστα.

(Ἄλφ. Κάρι)